

Osmanlı'da İhtisas Hukuk Mektebi Medresetü'l-Kuzât

Osmanlı Devleti, şer'î mahkemelerinde görev yapacak hâkim ve savcılarını yetiştirmek üzere, temelleri 1855'te atılan ihtisas okulu açmıştı. Bu müesseseye, 1913 yılında meşhur adıyla Medresetü'l-Kuzât'a dönüşmüştü. Yaklaşık 70 sene eğitim faaliyetine devam eden Medresetü'l-Kuzât, 1924'te kapatıldı.

Kabul Şartları

Müslüman ve erkek olmak

20-35 yaş aralığında olmak

Hüsn-i hâl ashâbından olmak
(İyi hâl sahibi olduğunun bilinmesi)

Cinayet veya namus suçlarından
hüküm giymemiş olmak

En az iki kişi tarafından verilmiş
referans mektubu getirmek

Giriş imtihanında
başarılı olmak

8
saat

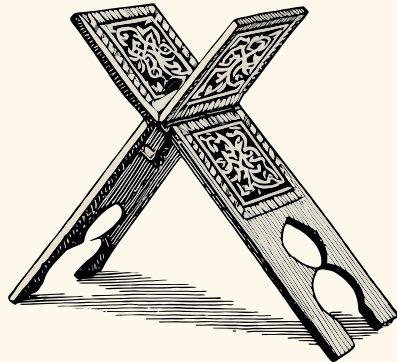
Giriş İmtihanı

Medresetü'l-Kuzât imtihanına girenler; sarf, nahiv, mantık, belâgat, usûl-i fıkıh, akaid, kelâm, hüsn-i hat, kitâbet ve İslâm tarihi, Osmanlı tarihi, Osmanlı coğrafyası ve hesap derslerinden yazılı olarak sınava tabi tutulurlardı. İmtihanın süresi 8 saattir. Toplam puanın yarısından fazla puan alanlar, başarılı sayılırdı.

İmtihandan Muaf Tutulanlar

Medresetü'l-Kuzât imtihanından muaf tutulan tek grup, sadece **İstanbul ruûsu almış İstanbul dersiâmlarıdır.**

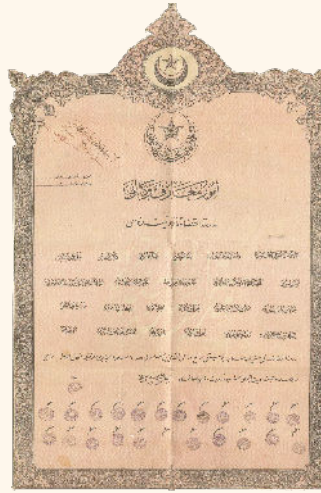
Medresetü'l-Kuzât imtihanından bile daha ağır bir imtihandan geçtikleri için, bu hak onlara tanınmıştır.

Mezuniyet

Medrese talebeleri, eğitim yılı sonunda, okumuş oldukları tüm derslerden imtihan olurlardı. Bir üst sınıfa geçmek için, o yıl sorumlu olduğu derslerden aldığı puanların ortalaması, 6 ve üzeri olmalıydı.

Talebeler, sözlü ve yazılı olarak sınava tabi tutulurlardı. İmtihandan Dürer, Mecelle, Ferâiz ve Sakk-ı Şer'iden 9 ve diğer derslerden üst üste 9 puan alanlar "**aliyyü'l-âlâ**" derecesiyle mezuniyet ruûsu almaya hak kazanırlardı.

Mezunlar Nereelerde Vazife Yaptı?

Mezunların çoğunluğu, Osmanlı'nın muhtelif beldelerinde **kadılık** ve **nâiblik** makamlarına tayin edildiler.

Bununla birlikte şeyhülislamlık, dersiâmlık, mahkeme kâtipliği, adliye memurluğu, dava vekilliği, i'lâmât-ı şer'iyeye müdürlüğü, mahkeme başkanlığı, meşihat kalemlerinde memurluk, evkaf müdürlüğü ve sair adli ve idarî makamlarda vazife yaptılar.

Okutulan Dersler

Fıkıh

Dürer, Mecelle, Feraiz, Ahkâm ve Nizamat-ı Evkaf (İslâm hukukuna göre vakıflar ile ilgili hüküm ve düzenlemeler), Arazi Kanunu.

Hukuk

Medhal-i İlm-i Hukuk (Hukuk İlmine Giriş), Hukûk-ı İdare, Ticaret-i Berriyye ve Ticaret-i Bahriyye (Kara ve Deniz Ticareti Hukuku Dersi), Ceza Kanunu ve Tanzîm-i İ'lâmât-ı Cezâiyye, İcra Kanunu, Hukuk-ı Düvel, Usûl-i Muhâkemât-ı Cezâ ve Sulh, Usûl-i Muhâkeme-i Hukûkiyye.

Uygulama ve Yazı

Sakk-ı Şer'î, Tatbîkat-ı Şer'iyeye, Tatbîkat-ı Hukûkiyye, Cezâiyye ve Ticâriyye, Defter-i Kassâm, Hüsn-i Hatt-ı Ta'lik, Kitâbet-i Resmîyye.

Bazı Mezunlar

Ebu'l-Fâruk Süleyman Hilmi
TUNAHAN (K.S.) (SİLİSTREVİ)
Hazretleri

Büyük Ali Haydar Efendi

Elmalı M. Hamdi Yazır

Ömer Nasuhi Bilmen

Babanzade İsmail Hakkı Efendi

İsmail Saib Efendi

Ahmed Muhtar Efendi

Bafra Ahmed Hamdi Efendi